

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către organizația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A PATRA

CAUZA IGNATENCO c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 36988/07)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

8 februarie 2011

DEFINITIVĂ

08/05/2011

*Această hotărâre a devenit definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Ignatenco c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (SECȚIA a Patra), în Camera compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al SECȚIEI*,

Deliberând la 18 ianuarie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată.

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 36988/07) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Oleg Ignatenco („reclamant”), la 17 august 2007.

1. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Nicoară și dl I. Tofan, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

2. Reclamantul s-a plâns de arestarea sa preventivă și de diferite pretinse încălcări în legătură cu aceasta: violarea articolului 5 § 1 al Convenției (arestarea și detenția ilegală); violarea articolului 5 § 3 al Convenției (motive insuficiente invocate de instanțele judecătorești la aplicarea arestului preventiv); și violarea articolului 5 § 4 al Convenției (imposibilitatea de a avea acces la o parte din dosarul său penal).

3. La 13 mai 2008, Președintele SECȚIEI a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

4. Reclamantul este un agent de securitate. El s-a născut în anul 1969 și locuiește în Bălți.

A. Contextul cauzei

5. Reclamantul, împreună cu dl Nicolae Ninescu și Anatolie Tripăduș, care de asemenea au depus cereri la Curte, era antrenat într-o serie de tranzacții comerciale legate de construcția a 18 blocuri de apartamente în Chișinău de către o companie de construcții („companie”).

6. La 29 martie 2004, S.F. și L.B. au fondat compania menționată mai sus, cu un capital statutar de 5,400 lei moldovenești (MDL). Fiecare din ei deținea câte 50 % din capitalul statutar. La 17 decembrie 2004, L.B. a vândut 10 % din capitalul său statutar lui S.F. și la 11 februarie 2005, cealaltă parte de 40 % a fost vândută unui cetățean german, F.M. Documentele respective au fost înregistrate la Camera Înregistrării de Stat.

7. La 14 februarie 2006, dl Nicolae Ninescu, în numele lui F.M., a înaintat o acțiune împotriva lui S.F., solicitând excluderea ultimului din companie, invocând că S.F. nu a plătit cota sa parte în capitalul statutar din 29 martie 2004.

8. La 15 martie 2006, Judecătoria Bălți a admis acțiunea lui F.M. și a dispus excluderea lui S.F. din companie. F.M. a devenit astfel unicul acționar al companiei. La 31 martie 2006, hotărârea a rămas definitivă și executorie. Judecătoria a emis titlu de executare și în aceeași zi Camera Înregistrării de Stat a înregistrat modificările în documentele statutare ale companiei.

9. La 2 aprilie 2006, F.M. a vândut 10 % din acțiunile sale reclamantului și 70 % din acțiunile sale lui V.S., care la rândul lui le-a vândut altor trei persoane, care au fost reprezentate de către reclamant în cadrul acestor tranzacții.

10. La 3 aprilie 2006, Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat a adăugat 3,024,000 euro (EUR) la capitalul companiei. Această sumă corespunde valorii documentației de proiectare pentru terenul de construcție care a fost estimat la EUR 3,024,358.80 într-un raport de audit din 9 decembrie 2005.

11. Mai târziu, în anul 2006, la o dată nespecificată, S.F. a atacat hotărârea din 15 martie 2006. El a cerut Curții de Apel Bălți scoaterea cererii de pe rol din motiv că dl Nicolae Ninescu nu avea împuternicire să depună o acțiune în numele lui F.M. Chiar dacă hotărârea atacată era definitivă, Curtea de Apel a examinat cererea de apel, deoarece a constatat că Judecătoria Bălți a examinat fondul cauzei în absența lui F.S., care nu a fost citat legal la ședința de judecată respectivă. La 30 mai 2006, Curtea de Apel Bălți a respins cererea de apel și cererea de scoatere a cererii de pe rol. S.F. a depus recurs.

12. La 11 iulie 2006, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul. Aceasta a casat hotărârea Judecătoriei Bălți din 15 martie 2006 și decizia Curții de Apel Bălți din 30 mai 2006 și a dispus trimiterea cauzei la reexaminare la instanța de fond.

13. La 2 august 2006, Curtea de Apel Chișinău a conexas acțiunea lui F.M. cu acțiunea reconvențională lui S.F. împotriva lui F.M. și Camerei Înregistrării de Stat, prin care se solicita anularea tuturor actelor prin care acesta a fost exclus din membrii fondatori ai companiei și recunoașterea lui drept singurul proprietar al acțiunilor companiei.

14. Printr-o decizie irevocabilă din 19 octombrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins acțiunea lui F.M. și a admis integral acțiunea lui S.F.

B. Pornirea urmăririi penale

15. Între timp, la 16 mai 2006, Procuratura Generală a pornit urmărirea penală în privința pretensei falsificări a procurii prin care reclamantul a reprezentat cele trei persoane sus-menționate (a se vedea paragraful 10 de mai sus). Urmărirea penală a fost de asemenea pornită în privința pretensei contrabande a documentației de proiectare pentru terenul de construcție, deoarece aceasta nu a fost elaborată în Republica Moldova și era necesar să fie declarată la organele vamale la introducerea în Republica Moldova. Investigația efectuată a dezvăluit că documentația de proiectare a fost introdusă în Republica Moldova de către reclamant la 27 februarie 2006. În continuare s-a constatat că reclamantul a declarat valoarea documentației de proiectare în suma de MDL 19,665, deși aceasta a fost estimată la suma de EUR 3,024,358.80 (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

16. La 26 mai 2006, S.F. a depus o plângere la Procuratura Generală privind faptul excluderii lui din fondatorii companiei și faptul că acesta a fost deposedat ilegal de acțiunile sale.

17. La aceeași dată, secția de poliție Buiucani a pornit urmărirea penală în privința dlui Nicolae Ninescu privind presupusa însușire ilegală a capitalului statutar al lui S.F.

18. La 9 iunie 2006, un ofițer al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției („CCCEC”) a dispus pornirea urmăririi penale pe marginea plângerilor lui S.F. CCCEC s-a bazat doar pe declarațiile lui S.F., potrivit cărora, ca urmare a hotărârii Judecătoriei Bălți din 15 martie 2006, S.F. a fost exclus din fondatorii companiei și ulterior F.M. a vândut acțiunile companiei unor persoane terțe, inclusiv reclamantului.

19. La 26 iunie 2006, ambele dosare penale pornite împotriva dlui Nicolae Ninescu au fost conexas.

20. La 17 iulie 2006, urmărirea penală pornită de către Procuratura Generală la 16 mai 2006 în privința acțiunilor de contrabandă și falsificare a fost conexasă cu urmărirea penală pornită de către CCCEC la 9 iunie 2006.

21. La 8 august 2006, toate dosarele penale sus-menționate au fost conexe într-un singur dosar penal.

22. La 18 decembrie 2006, raportul de expertiză elaborat la cererea CCCEC a concluzionat că este imposibil de stabilit cu certitudine dacă procura, prin care reclamantul a reprezentat cele trei persoane menționate mai sus (a se vedea paragraful 10 de mai sus), era semnată în mod corespunzător de către directorul companiei sau dacă semnătura a fost falsificată.

23. La 3 mai 2007, judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a admis cererea CCCEC privind autorizarea efectuării percheziției la domiciliul reclamantului din Bălți. Percheziția a fost efectuată la 4 mai 2007.

C. Arestarea și detenția inițială a reclamantului

24. La 19 iunie 2007, la ora 12.15, reclamantul a fost reșinut și plasat în izolatorul de detenție al CCCEC.

25. La 22 iunie 2007, la ora 08.55, procurorul a solicitat Judecătoriei Buiucani eliberarea unui mandat de arestare pe numele reclamantului. Potrivit demersului, reclamantul locuia la Bălți. De asemenea, în acesta se nota că la 31 martie 2006, F.M. a solicitat Camerei Înregistrării de Stat executarea în regim de urgență a hotărârii din 15 martie 2006, adică imediat ce aceasta a devenit definitivă și executorie. Această cerere a fost înaintată fără a-l informa pe S.F., și, în opinia procurorului, pentru a elimina probele săvârșirii unei infracțiuni. Bazându-se pe „informația de urmărire penală” (*măsură operativ-investigativă*), potrivit căreia reclamantul, împreună cu F.M. și dl Nicolae Ninescu, au executat ordinele dlui Anatolie Tripăduș împotriva lui S.F., procurorul a concluzionat că reclamantul a săvârșit infracțiunea de însușire a proprietății unei alte persoane. Demersul procurorului nu se referea la careva probe care ar sprijini bănuiala rezonabilă că reclamantul a săvârșit infracțiunea. De asemenea, acesta nu făcea referință la motivele detenției sale sau la faptul că acesta ar putea să se ascundă sau să exercite presiune asupra martorilor.

26. Mai târziu în aceeași zi, la orele 14.40, avocatul reclamantului a solicitat eliberarea reclamantului bazându-se pe faptul că termenul de reținere a expirat ceva mai devreme în aceeași zi, la orele 12.15.

27. La orele 16.00, însă, judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a dispus arestarea reclamantului pentru perioada de 10 zile. Judecătorul a motivat arestarea reclamantului în felul următor:

„[instanța de judecată] ia în considerație caracterul și gradul de pericol al pretensei infracțiuni ... gravitatea acesteia, necesitatea de a proteja ordinea publică, șocul care poate fi cauzat societății prin eliberarea reclamantului, ... existența unui pericol al ascunderii acestuia de organele de urmărire penală, riscul de a influența rezultatul

urmăririi penale, înțelegere între inculpați și crearea unor probe în favoarea apărării, care rezultă din caracterul infracțiunii ... personalitatea inculpatului și comportamentul acestuia în cadrul urmăririi penale.

... instanța de judecată respinge argumentul, potrivit căruia reclamantul trebuia să fie eliberat după 72 de ore ... din motivul că ședința de judecată s-a început cu întârziere din cauza examinării unor alte mandate de arestare și examinarea demersului procurorului a avut loc cu întârziere din cauza eforturilor instanței de judecată de a respecta drepturile procedurale ale apărării.

... la această etapă, instanța de judecată consideră că relevanța motivației procurorului are prioritate și va contribui la desfășurarea corespunzătoare a urmăririi penale.

...

Instanța de judecată obligă procurorul să asigure ... îngrijirea medicală corespunzătoare a reclamantului.”

28. Reclamantul a depus recurs la 25 iunie 2007. Reclamantul, însă, nu s-a plâns în declarațiile sale scrise de întârziere în eliberarea sa la 22 iunie 2007.

29. La 26 iunie 2007, poliția a informat CCCEC că reclamantul nu locuia la adresa indicată din Bălți deja de patru ani.

30. La 28 iunie 2007, la orele 09.30, reclamantul a fost oficial pus sub acuzare pentru însușirea proprietății unei alte persoane și act de falsificare. În rechizitoriu se menționa că la 1 ianuarie 2006, 60% din acțiunile lui S.F. în companie valorau MDL 20,165,034 (EUR 1,327,083).

31. În aceeași zi, la orele 10.00, Curtea de Apel Chișinău a examinat recursul reclamantului împotriva hotărârii din 22 iunie 2007 și l-a respins. Aceasta nu a examinat argumentele reclamantului privind lipsa unei suspiciuni rezonabile împotriva lui și alte argumente în favoarea eliberării sale. Instanța de judecată a făcut referință la motivele invocate de judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani privind arestarea preventivă a reclamantului, menținând că reclamantul s-ar putea ascunde pe teritoriul necontrolat al Transnistriei.

D. Măsurile preventive

32. La 28 iunie 2007, la orele 10.40, procurorul a solicitat Judecătoriei Buiucani prelungirea arestării reclamantului pentru o perioadă de încă 30 de zile. Motivele invocate pentru prelungirea arestării au fost similare celor pe care s-a bazat cererea inițială privind arestarea preventivă. În cerere se mai declara că identitatea tuturor persoanelor care puteau avea cunoștințe despre infracțiune nu era cunoscută. Judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a dispus prelungirea arestării reclamantului pentru încă 20 de zile în baza motivelor invocate de procuratura mai târziu în aceeași zi. Bazându-se pe articolul 186 § 3 al Codului de procedură penală („CPP”), judecătorul a mai declarat că în cazuri excepționale, în funcție de complexitatea cauzei

penale, de gravitatea infracțiunii și în caz de pericol că reclamantul s-ar putea ascunde, durata Ținerii în stare de arest poate fi prelungită. De asemenea, el a notat că urmărirea penală nu s-a finisat și că mai trebuiau întreprinse alte câteva măsuri pentru a o finisa. Totuși, judecătorul nu a luat în considerație nici unul din argumentele invocate de către unul din avocații reclamantului, potrivit cărora soția reclamantului era însărcinată în a opta lună, că el nu se va ascunde și că el nu intenționa să exercite presiune asupra martorilor. Reclamantul a atacat această hotărâre.

33. La 10 iulie 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul depus împotriva hotărârii din 28 iunie 2007 și a constatat că judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a respectat procedura. Aceasta nu a prezentat motive noi pentru detenția reclamantului.

34. La 12 iulie 2007, avocatul reclamantului a înaintat o nouă cerere *habeas corpus*, menționând că nu mai existau motive pentru continuarea detenției reclamantului. Acesta a declarat că nu exista riscul de o eventuală înțelegere dintre inculpați sau de influențare a martorilor, deoarece urmărirea penală a fost pornită la 9 iunie 2006 și partea acuzării a avut suficient timp pentru a obține probe.

35. La 16 iulie 2007, procurorul a înaintat un nou demers la Judecătoria Buiucani privind prelungirea mandatului de arestare al reclamantului pentru încă 30 de zile. Procurorul și-a întemeiat demersul pe riscul că reclamantul ar putea să falsifice documentele de identitate pentru a împiedica desfășurarea urmăririi penale și încă nu era cunoscută identitatea tuturor persoanelor care puteau avea cunoștințe despre infracțiunea săvârșită.

36. La 18 iulie 2007, judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a admis demersul procurorului și, bazându-se pe articolul 186 § 3 al CPP, a prelungit mandatul de arestare al reclamantului pentru încă 20 de zile. Judecătorul de instrucție a făcut referință la motivele prezentate de către procuror în favoarea prelungirii arestului reclamantului. În ceea ce privește cererea *habeas corpus*, judecătorul de instrucție a constatat că motivele prezentate de către procuror în favoarea prelungirii detenției reclamantului au prevalat asupra motivelor înaintate de către partea apărării. Din nou, argumentul avocatului reclamantului că soția acestuia era însărcinată și că, prin urmare, era puțin probabil ca acesta să se ascundă, au fost ignorate. În mod similar, judecătorul de instrucție nu a luat în considerație argumentul că reclamantul era gata să-și predea pașaportul în calitate de garanție că el nu va părăsi țara. Reclamantul a depus recurs.

37. La 25 iulie 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul fără a prezenta motive noi. Totuși, aceasta a notat că identitatea persoanelor care puteau deține careva cunoștințe despre infracțiunea comisă nu era cunoscută.

38. La 7 august 2007, judecătorul de instrucție de la Judecătoria Buiucani a admis un nou demers al procurorului privind prelungirea mandatului de arestare a reclamantului cu încă 20 de zile. În special,

judecătorul de instrucție a respins argumentul că soția reclamantului era însărcinată, pe motiv că ea era în concediu de maternitate și că nu existau probe că ea a solicitat asistență sau tratament medical. Reclamantul a atacat această hotărâre, invocând din nou starea proastă de sănătate a soției sale. La 9 august 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul. Totuși, nici procurorul, nici instanțele judecătorești nu au adus motive noi pentru a autoriza continuarea detenției reclamantului

39. La 17 august 2007, urmărirea penală s-a încheiat și cauza a fost transmisă spre examinare la Judecătoria Buiucani.

40. La 22 august 2007, procurorul a solicitat din nou prelungirea arestului reclamantului pentru încă 90 de zile, bazându-se pe faptul că reclamantul ar putea împiedica procedurile în fața instanței de judecată și ar putea comite alte infracțiuni.

41. La 28 august 2007, la orele 16.00, Judecătoria Buiucani a admis în întregime demersul procurorului, fără a aduce careva argumente noi pentru a motiva detenția prelungită a reclamantului. Aceasta nu a examinat argumentul reclamantului, potrivit căruia procurorul nu a prezentat probe pentru a-și motiva cererea.

42. Reclamantul a atacat hotărârea, și a susținut că aceasta a fost emisă la ora 16.00, adică după expirarea mandatului anterior de arestare la ora 12.15. Bazându-se pe cauzele *Boicenco v. Moldova* (nr. 41088/05), *Șarban v. Moldova* (nr. 3456/05) și *Becciev v. Moldova* (nr. 9190/03), el a susținut că instanțele judecătorești naționale nu au oferit motive relevante suficiente pentru detenția sa.

43. La 30 august 2007, avocatul reclamantului a primit o anexă cu lista de probe ale părții acuzării. Aceasta includea, *inter alia*, adresele martorilor, copiile documentelor care se refereau la companie și terenul de construcție, înregistrările cuvânt cu cuvânt ale examinării discurilor cu înregistrările conversațiilor telefonice ale lui A.T. cu alți inculpați și procesele-verbale ale perchezițiilor efectuate.

44. La 10 septembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul. În afara de motivele invocate în demersul procurorului, instanța de judecată a declarat că, deși percheziția a fost efectuată la domiciliul reclamantului, nu existau probe că el locuia în mod permanent acolo. Cererea reclamantului cu privire la eliberare a fost considerată drept o încercare de a influența urmărirea penală. În ceea ce privește detenția reclamantului după ora 12.15, la 28 august 2007, instanța de judecată a constatat că el a fost deținut legal, deoarece ședința de judecată s-a deschis în acea zi, la ora 10.00. În final, instanța de judecată a declarat:

„Mai mult, intenția [reclamantului] de a submina desfășurarea corespunzătoare a procesului ... este accentuată prin faptul că referințe constante sunt făcute la cazurile examinate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care nu sunt similare cu această cauză. Acele cauze sunt total diferite de această cauză și, prin urmare, declarațiile sunt menite să influențeze în mod indirect instanțele de judecată pentru a-l elibera pe reclamant.”

45. La 17 septembrie 2007, avocatul reclamantului a depus o nouă cerere *habeas corpus*, susținând că nu mai existau motive pentru detenția acestuia în arest preventiv. În aceeași zi, Judecătoria Buiucani a respins această cerere fără a oferi motive relevante.

46. În aceeași zi, Judecătoria Buiucani a dispus efectuarea unei examinări medicale oficiale a stării de sănătate a dlui Anatolie Tripăduș, care era unul din inculpați în dosarul penal al reclamantului. Instanța de judecată de asemenea a suspendat procesul penal până la efectuarea examinării medicale și prezentarea concluziilor medicale.

47. La 23 noiembrie 2007, fără a reîncepe procesul suspendat, Judecătoria Buiucani a admis un nou demers al părții acuzării privind prelungirea detenției reclamantului și a dispus prelungirea arestului cu încă 30 de zile. De asemenea aceasta a respins o nouă cerere *habeas corpus* înaintată de către reclamant. La 4 decembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul. Nici procurorul, nici instanțele de judecată nu au adus motive noi pentru prelungirea detenției reclamantului.

E. Proceduri ulterioare

48. La 14 decembrie 2007, Judecătoria Buiucani a redeschis dosarul penal, care a fost suspendat la 17 septembrie 2007, și procurorul a cerut din nou prelungirea detenției pentru încă 90 de zile.

49. La 20 decembrie 2007, Judecătoria Buiucani a dispus prelungirea detenției reclamantului pentru încă 60 de zile. Reclamantul a depus recurs.

50. La 29 decembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a casat încheierea de prelungire a arestului. În special, Curtea de Apel a invocat că reclamantul are un domiciliu permanent în Chișinău, că nu există riscul că el s-ar ascunde sau că ar submina desfășurarea urmăririi penale prin influențarea martorilor. Curtea de Apel, însă, a interzis reclamantului să părăsească localitatea pentru un termen de 60 de zile.

51. La 6 martie 2008, Judecătoria Buiucani a admis demersul procurorului ca unul din co-inculpații reclamantului să fie examinat de către un medic. Prin urmare, urmărirea penală a fost suspendată.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

52. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauzele *Șarban v. Moldova* (nr. 3456/05, §§ 51-56, 4 octombrie 2005) și *Mușuc v. Moldova* (nr. 42440/06, § 22, 6 noiembrie 2007).

53. Suplimentar, prevederile relevante ale Codului de procedură penală (CPP) sunt următoarele:

Articolul 165: Noțiunea de reținere

„(1) Constituie reținere privarea persoanei de libertate, pe o perioadă scurtă de timp, dar nu mai mult de 72 de ore, în locurile și în condițiile stabilite prin lege.

(2) Pot fi supuse reținerii:

1) persoanele bănuite de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de un an...”

Articolul 166: Temeiurile pentru reținerea persoanei bănuite de săvârșirea infracțiunii

„(1) Organul de urmărire penală are dreptul să rețină persoana bănuită de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de un an, numai în cazurile:

- 1) dacă aceasta a fost prinsă în flagrant delict;
- 2) dacă martorul ocular, inclusiv victima, indică direct că anume această persoană a săvârșit infracțiunea;
- 3) dacă pe corpul sau pe hainele persoanei, la domiciliul ei ori în unitatea ei de transport sînt descoperite urme evidente ale infracțiunii.

(2) Dacă persoana este bănuită de săvârșirea unei infracțiuni în alte circumstanțe, aceasta poate fi reținută numai dacă a încercat să se ascundă; sau dacă nu are loc de trai permanent ori nu i s-a putut constata identitatea.

...

(5) Reținerea persoanei în condițiile prezentului articol nu poate depăși 72 de ore din momentul privării de libertate.

...

(7) Persoana reținută în condițiile prezentului articol, pînă la expirarea termenului de 72 de ore, trebuie să fie adusă cît mai curînd posibil din momentul reținerii în fața judecătorului de instrucție pentru a fi examinată chestiunea arestării sau, după caz, a eliberării acesteia. Demersul privind arestarea persoanei reținute urmează a fi înaintat de procuror cu cel puțin 3 ore înainte de expirarea termenului de reținere de 72 de ore.”

Articolul 174: Eliberarea persoanei reținute

„(1) Persoana reținută urmează să fie eliberată în cazurile în care:

1) nu s-au confirmat motivele verosimile de a bănui că persoana reținută a săvârșit infracțiunea;

2) lipsesc temeiuri de a priva în continuare persoana de libertate;

3) organul de urmărire penală a constatat la reținerea persoanei o încălcare esențială a legii;

4) a expirat termenul reținerii de 72 de ore;

5) a expirat termenul reținerii de 72 de ore și instanța nu a autorizat arestarea preventivă a persoanei...”

Articolul 287/2: Acțiunile organului de urmărire penală după suspendarea urmăririi penale

„...“

(3) În cazul în care urmărirea penală este suspendată, în cauza penală nu se admite efectuarea acțiunilor de urmărire penală.”

Articolul 307: Examinarea demersurilor privind aplicarea față de bănuît a arestării preventive, arestării la domiciliu

„...“

(2) Demersul cu privire la aplicarea măsurii arestării preventive sau a arestării la domiciliu se examinează fără întârziere de către judecătorul de instrucție, în ședință închisă, cu participarea procurorului, apărătorului și a bănuîtului. Prezentînd demersul în judecată, procurorul asigură participarea la ședința de judecată a bănuîtului, înștiințează apărătorul și reprezentantul legal al bănuîtului. În cazul neprezentării apărătorului înștiințat, judecătorul de instrucție asigură bănuîtul cu apărător *din oficiu* ...”

Articolul 330: Suspendarea și reluarea judecării cauzei

„(1) Suspendarea judecării cauzei se dispune în cazul în care se constată că inculpatul suferă de o boală gravă care îi împiedică participarea la judecarea cauzei. Instanța dispune suspendarea și reluarea judecării cauzei după suspendare prin încheiere motivată.

(2) Dacă în cauza penală sînt mai mulți inculpați unul dintre care s-a îmbolnăvit grav, procesul penal în privința acestuia se suspendă pînă la însănătoșire, iar în privința celorlalți inculpați judecarea cauzei continuă. Apărătorul inculpatului în privința căruia procesul a fost suspendat participă la judecarea cauzei celorlalți inculpați și îl reprezintă dacă infracțiunea a fost săvîrșită cu participație.”

ÎN DREPT

I. PRETINSE VIOLĂRI ALE ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

54. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției, că reținerea și detenția sa nu s-au bazat pe o bănuială rezonabilă privind săvîrșirea unei infracțiuni. De asemenea, el a pretins că arestarea sa din 22 iunie 2007, între orele 12.15 și 16.00, după expirarea termenului de detenție de 72 de ore fără un mandat de arestare prevăzut de Constituție, trebuie să fie considerată de asemenea ilegală. El a pretins că a fost deținut ilegal începînd cu 22 iunie 2007, deoarece statutul său de bănuît a încetat la acea dată, iar rechizitoriul a fost emis la 28 iunie 2008. El a mai pretins că detenția sa a fost prelungită în mod ilegal, deoarece în perioada între 17 septembrie și 14 decembrie 2007, procedurile au fost suspendate și în acea perioadă instanțele de judecată nu puteau să adopte nicio decizie în privința lui. Partea relevantă a articolului 5 al Convenției prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

A. Pretenția cu privire la lipsa unei bănușeli rezonabile

55. Guvernul a declarat că reclamantul nu s-a plâns de detenția și reținerea sa inițială de 72 de ore în fața instanțelor judecătorești naționale, dar numai de arestarea sa preventivă după expirarea termenului legal de 72 de ore.

56. Reclamantul nu a fost de acord și a susținut că el s-a plâns de lipsa unei bănușeli rezonabile în privința arestării sale și detenției pe întreaga perioadă a procedurilor preventive. El a susținut că perioada 19 – 28 iunie 2007 trebuie să fie considerată în întregime, în lumina faptului că această perioadă a fost inclusă în mandatul de arestare emis de judecătorul de instrucție la 22 iunie 2007.

57. În ceea ce privește obiecția preliminară a Guvernului, precum că reclamantul nu a epuizat toate căile interne de recurs, Curtea notează că nu este necesar de a se pronunța asupra acestei chestiuni, deoarece această parte a cererii reclamantului este în orice caz vădit nefondată din următoarele motive.

58. Curtea reamintește că o „bănușala rezonabilă” că a fost săvârșită o infracțiune presupune existența faptelor sau a informațiilor care ar convinge un observator obiectiv că persoana în cauză ar fi putut săvârși infracțiunea (*Erdagöz v. Turkey*, 22 octombrie 1997, § 51, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VI; *Fox, Campbell and Hartley v. the United Kingdom* hotărârea din 30 august 1990, Seria A nr. 182, pp. 16-17, § 32). Totuși, ceea ce poate fi considerat „rezonabil” va depinde de toate circumstanțele unei anumite cauze (a se vedea *Fox, Campbell and Hartley*, citată mai sus, § 32). De asemenea Curtea reiterează că faptele care creează suspiciunea nu trebuie să fie de același grad ca cele necesare pentru a justifica o condamnare, sau chiar pentru înaintarea învinuirii care reprezintă următorul pas al procesului de urmărire penală (a se vedea *Brogan and Others v. the United Kingdom*, hotărârea din 29 noiembrie 1988, Seria A nr. 145-B, p. 29, § 53, și *Murray v. the United Kingdom*, hotărârea din 28 octombrie 1994, Seria A nr. 300-A, p. 27, § 55).

59. Întorcându-ne la faptele acestei cauze, Curtea observă că reclamantul a fost arestat în baza „informației de investigare”, potrivit căreia reclamantul, F.M., și dl Nicolae Ninescu și Anatolie Tripăduș au executat ordinele celui din urmă împotriva lui S.F. Curtea de asemenea observă că

această „informație de investigare” a fost confirmată de plângerea cu caracter penal al lui S.F., care ar fi suficientă pentru a justifica arestarea reclamantului în baza legislației naționale. În această privință, Curtea reamintește că în *Labita v. Italy* [GC], nr. 26772/95, § 59, ECHR 2000-IV, ea a recunoscut că un bănuít poate fi deținut în mod justificat la începutul procesului în baza declarațiilor făcute de către un informator (*pentiti*). În mod similar, Curtea a constatat în *O'Hara v. the United Kingdom*, nr. 37555/97, ECHR 2001-X că informația transmisă poliției de către informatori care l-au identificat pe reclamant drept unul din mai multe persoane bănuíte de implicare într-un anumit act terorist a fost suficientă pentru a crea o suspiciune rezonabilă că reclamantul a săvârșit o infracțiune. Prin urmare, Curtea consideră că a existat o informație suficient de specifică în această cauză pentru a crea o suspiciune rezonabilă că reclamantul a săvârșit o infracțiune. Prin urmare, această parte a cererii reclamantului urmează a fi declarată inadmisibilă ca fiind vădit nefondată în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

B. Pretenția cu privire la detenția ilegală între orele 12.15 și 16.00 la 22 iunie 2007

1. Admisibilitatea

60. Guvernul a declarat că reclamantul nu a epuizat căile interne de recurs care i-au fost disponibile în privința plângerii, potrivit căreia reclamantul a fost deținut ilegal între orele 12.15 și 16.00 la 22 iunie 2007.

61. Reclamantul nu a fost de acord și a susținut că el s-a plâns de acest fapt în scris la judecătorul de instrucție și ulterior în susținerile sale orale în fața Curții de Apel. În continuare, el a făcut referință la o cerere înaintată de avocații săi către judecătorul de instrucție în privința detenției sale după expirarea termenului permis de 72 de ore, care a fost inclusă în dosarul la Curtea de Apel.

62. Curtea a luat cunoștință cu cererea inclusă în dosarul la Curtea de Apel și, prin urmare, este gata să accepte declarația reclamantului că el a înaintat plângerea sa instanțelor judecătorești naționale. Prin urmare, el a epuizat căile interne de recurs în sensul articolului 35 § 1 al Convenției.

63. Prin urmare, Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției ridică probleme complexe de drept și de fapt, determinarea cărora depinde de examinarea fondului. Această parte a cererii nu este astfel vădit nefondată sau inadmisibilă sub nici un temei. Prin urmare, aceasta este declarată admisibilă.

2. Fondul

(a) Argumentele părților

64. Reclamantul a susținut că articolul 5 al Convenției protejează persoanele împotriva detenției arbitrare de către stat. În această cauză, reclamantul a fost deținut fără un mandat de arestare peste 72 de ore, permis de legislația națională. Un mandat de arestare a fost emis abia la ora 16.00. Prin urmare, detenția reclamantului în perioada între 12.15 și 16.00 a fost ilegală și arbitrară. Într-adevăr, potrivit Codului de procedură penală al Republicii Moldova, reclamantul trebuia eliberat imediat după expirarea termenului de 72 de ore. Mai mult, un număr mare de dosare care trebuiau examinate în acea zi de către judecătorul de instrucție nu era o scuză relevantă și suficientă pentru detenția arbitrară a reclamantului în perioada între orele 12.15 și 16.00.

65. Guvernul a contestat acest argument. Acesta a subliniat că în procesul-verbal al ședinței de judecată din 22 iunie 2007 era clar indicat că ședința privind examinarea demersului procurorului de aplicare în privința reclamantului aflat în custodie a arestului preventiv a început la 12.45 în prezența reclamantului. Potrivit aceleiași surse, ședința de judecată a fost întreruptă între orele 12.45 și 14.30 pentru a permite avocatului reclamantului de a examina materialele dosarului penal. Ședința de judecată a finisat la orele 16.05. În ceea ce privește acele 30 de minute dintre orele 12.15 și 12.45, Guvernul a declarat că procurorul a depus demersul său în privința arestării reclamantului la orele 8.55, adică în termen legal. Totuși, a fost imposibil de a organiza o ședință de judecată mai devreme de ora 12.45, deoarece în dimineața acelei zile judecătorul de instrucție responsabil de examinarea acestei cauze examina demersurile privind arestarea celorlalți inculpați ai reclamantului. În această privință, Guvernul a subliniat că ceilalți inculpați ai reclamantului au fost de asemenea reprezentați de către avocatul reclamantului, și prin urmare în orice caz el nu ar fi putut fi disponibil pentru a-l reprezenta pe reclamant mai devreme.

(b) Aprecierea Curții

66. Curtea reamintește că a acceptat de mai multe ori faptul că o anumită întârziere în implementarea unei decizii de eliberare a persoanei deținute este de înțeles și deseori chiar imposibil de evitat din cauza unor considerente practice legate de modul de funcționare a instanțelor judecătorești și respectarea unor anumite formalități (*Quinn v. France*, hotărârea din 22 martie 1995, Seria A nr. 311, p. 17, § 42; *Giulia Manzoni v. Italy*, hotărârea din 1 iulie 1997, *Reports* 1997-IV, p. 1191, § 25 *in fine*; și *Mancini v. Italy*, nr. 44955/98, § 24, ECHR 2001-IX). Totuși, aceasta a fost în cazurile în care perioada detenției nu era indicată în lege, dar s-a încheiat ca urmare a unei hotărâri judecătorești. Curtea a fost mai strictă în cazurile în care autoritățile erau obligate să elibereze reclamantul în baza

prevederilor legale după o perioadă fixă de timp, cum a fost în această cauză. Prin urmare, Curtea a constatat în *K.-F. v. Germany* (hotărârea din 27 noiembrie 1997, *Reports* 1997-VII, p. 2675, § 71) că o întârziere de 45 de minute în eliberarea unui reclamant, în cazul în care perioada maximă de detenție prevăzută de lege era de douăsprezece ore, a reprezentat violarea articolului 5 al Convenției. Curtea a decis că deoarece perioada maximă de detenție era cunoscută anterior, autoritățile responsabile de detenție erau obligate să ia toate măsurile necesare pentru a asigura ca durata detenției permisă de lege să nu fie depășită.

67. În această cauză, Curtea observă că perioada maximă de detenție prevăzută de lege era de 72 de ore. Având în vedere că reclamantul a fost reținut la ora 12.15 la 19 iunie 2007, el trebuia să fie eliberat înainte de ora 12.15, trei zile mai târziu, adică la 22 iunie 2007. Deoarece judecătorul de instrucție nu a emis mandatul de arestare pe numele reclamantului înainte de ora 16.00, între orele 12.15 și 16.00 detenția reclamantului nu avea temei juridic. Totuși, Curtea observă că procuratura a depus demersul său cu privire la arestarea reclamantului în termenul prevăzut de lege. În continuare, Curtea observă că reclamantul trebuia să participe, și a participat la ședința de judecată cu privire la eliberarea mandatului de arestare de către judecătorul de instrucție de la ora 12.45 până la ora 16.00. Prin urmare, reclamantul a fost afectat doar material de întârzierea în eliberarea sa între orele 12.15 și 12.45, adică 30 de minute. În aceste circumstanțe, având în vedere că demersul privind prelungirea detenției a fost depus cu respectarea perioadei limită relevante, examinarea cauzei era iminentă și a fost doar o întârziere scurtă în care detenția nu era întemeiată legal, Curtea consideră că această cauză poate fi diferențiată de cauza *K.-F. v. Germany*, citată mai sus. În lumina argumentelor de mai sus, Curtea consideră că nu a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

C. Pretenția cu privire la legalitatea detenției în perioada 22 și 28 iunie 2007

68. Reclamantul a susținut că el a fost deținut ilegal începând cu 22 iunie 2007, deoarece statutul său de bănuït a încetat la acea dată, dar rechizitoriul a fost depus la 28 iunie 2007.

69. Curtea reiterează că o perioadă de detenție este, în principiu, legală, în sensul articolului 5 § 1(c) al Convenției, dacă acesta se bazează pe o hotărâre judecătorească (*Mooren v. Germany* [GC], nr. 11364/03, § 74, ECHR 2009-). Curtea observă că în această cauză, detenția reclamantului a fost dispusă la 22 iunie pe baza unei suspiciuni rezonabile că el a comis o infracțiune. Mandatul de arestare era astfel valabil și a reprezentat temei pentru detenția reclamantului în perioada 22 – 28 iunie 2007. Faptul că rechizitoriul a fost depus abia la 28 iunie 2007 este irelevant în ceea ce privește chestiunea legalității detenției pentru perioada menționată mai sus.

Prin urmare, această parte a cererii este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției și urmează a fi respinsă, în conformitate cu articolul 35 § 4 al Convenției.

D. Pretenția cu privire la detenția ilegală în perioada când procesul era suspendat

70. Curtea observă că reclamantul s-a bazat pe articolul 287/2, combinat cu articolul 330 al CPP al Moldovei, în sprijinul pretenției sale, precum că detenția sa a fost prelungită în mod ilegal în perioada 17 septembrie - 14 decembrie 2007, când procesul era suspendat. Totuși, Curtea observă că articolul 287/2 nu se referă la suspendarea procesului penal, precum este cazul reclamantului, dar la suspendarea urmăririi penale. În mod similar, articolul 330 nu reglementează chestiunea legalității detenției. Prin urmare, pretenția reclamantului este vădit nefondată și urmează a fi declarată inadmisibilă în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 3 AL CONVENȚIEI

72. Reclamantul s-a plâns în continuare de lipsa unor motive relevante și suficiente oferite de instanțele judecătorești naționale care au dispus detenția sa și prelungirile ulterioare ale detenției, în temeiul articolului 5 §§ 1 și 3 al Convenției. Partea relevantă a articolului 5 § 3 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. (c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii”.

A. Admisibilitatea

71. Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 5 §§ 1 și 3 al Convenției trebuie examinată doar în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției. În continuare, Curtea consideră că această pretenție ridică chestiuni complexe de drept și de fapt, determinarea cărora trebuie să depindă de o examinare a fondului. Prin urmare, Curtea conchide că această parte a cererii nu este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Nu a fost ridicat vreun alt temei de inadmisibilitate și aceasta urmează a fi declarată admisibilă.

B. Fondul

1. Argumentele părților

72. Reclamantul a pretins că deciziile prin care s-a ordonat arestarea sa preventivă și prelungirea acesteia, la fel ca și deciziile cu privire la cererile sale *habeas corpus*, nu au fost bazate pe motive suficiente și relevante. În această privință, el a susținut că circumstanțele acestei cauze erau identice cu cele ale cauzelor *Sarban v. Moldova*, nr. 3456/05, 4 octombrie 2005; *Becciev v. Moldova*, nr. 9190/03, 4 octombrie 2005; *Boicenco v. Moldova*, nr. 41088/05, 11 iulie 2006; și *Musuc v. Moldova*, nr. 42440/06, 6 noiembrie 2007, unde Curtea a constatat violarea articolului 5 § 3 al Convenției. În special, reclamantul a declarat că instanțele judecătorești naționale doar au reprodus prevederile relevante ale Codului penal. În continuare, reclamantul s-a plâns că instanțele judecătorești i-au ignorat argumentul, că soția lui era însărcinată, fapt, care potrivit lui, era un argument în favoarea eliberării sale. De asemenea, reclamantul a afirmat că motivele invocate de către Guvern erau diferite de cele oferite de instanțele judecătorești naționale în hotărârile lor, și, prin urmare, nu trebuie să fie luate în considerație.

73. Guvernul a susținut că instanțele judecătorești naționale au prezentat motive suficient de detaliate pentru a-și sprijini deciziile lor. În special, Guvernul a pretins că instanțele judecătorești și-au întemeiat deciziile pe probele existente în dosarul penal, inclusiv decizia CCCEC de a porni procesul penal pe marginea acuzațiilor lui S.F. și informația cu privire la arestarea reclamantului și detenția în izolatorul de detenție al CCCEC. Guvernul a menționat că instanțele judecătorești naționale au constatat de asemenea relevanța faptului că reclamantul a fost acuzat pentru săvârșirea unor infracțiuni extrem de grave care se pedepsesc cu până la 25 de ani de închisoare; că infracțiunile pretinse au implicat mai mulți inculpați; că existau motive de a crede că reclamantul a falsificat documente în privința infracțiunii menționate; exista riscul că el va denatura cursul administrării justiției și va săvârși o altă infracțiune prin falsificarea unor noi documente; și că reclamantul ar fi mințit cu privire la domiciliul său. În această privință, exista riscul că el se va ascunde în Transnistria, care nu se află sub controlul efectiv al autorităților moldovenești.

2. Aprecierea Curții

(a) Principii generale

74. Curtea reamintește că, conform celui de-al doilea paragraf al articolului 5 § 3 al Convenției, o persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să fie întotdeauna eliberată în cursul procedurii, cu excepția cazului când statul poate dovedi că există motive „relevante și

suficiente” care să justifice detenția continuă a persoanei (*Yağcı and Sargin v. Turkey*, hotărâre din 8 iunie 1995, Seria A nr. 319-A, § 52). Articolul 5 § 3 al Convenției nu poate fi interpretat ca autorizând aplicarea necondiționată a detenției preventive, care să dureze nu mai mult de o anumită perioadă. Justificarea pentru orice perioadă de detenție, indiferent de cât e de scurtă, trebuie să fie, în mod convingător, demonstrată de autorități (*Belchev v. Bulgaria*, nr. 39270/98, § 82, 8 aprilie 2004, *Castravet v. Moldova*, nr. 23393/05, § 33, 13 martie 2007).

75. O funcție suplimentară a unei decizii motivate este de a dovedi părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată dă unei părți posibilitatea de a depune apel împotriva acesteia, la fel ca și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de o instanță de apel. Numai prin adoptarea unei decizii motivate poate exista un control public al administrării justiției (*Suominen v. Finland*, nr. 37801/97, § 37, 1 iulie 2003).

76. Chiar dacă articolul 5 al Convenției nu impune judecătorului care examinează o cerere de apel împotriva detenției, obligația de a se referi la fiecare argument care se conține în declarațiile apelantului, garanțiile sale ar fi lipsite de esență dacă judecătorul, bazându-se pe legislația și practica națională, ar putea să trateze ca irelevante sau să nu ia în considerație fapte concrete invocate de deținut și capabile să pună la îndoială existența condițiilor esențiale pentru „legalitatea”, în sensul Convenției, a privării de libertate. (*Nikolova v. Bulgaria* (GC), nr. 31195/96, § 61, ECHR 1999-II). În acest context, argumentele în favoarea și defavoarea eliberării nu trebuie să fie generale și abstracte (*Smirnova v. Russia*, nr. 46133/99 și 48183/99, § 63, ECHR 2003-IX (extrase); *Boicenco v. Moldova*, nr. 41088/05, § 142, 11 iulie 2006), dar să conțină referințe la fapte specifice și circumstanțele personale ale reclamantului care justifică detenția acestuia (*Aleksanyan v. Russia*, nr. 46468/06, § 179, 22 decembrie 2008).

77. Curtea a identificat patru motive principale acceptabile pentru justificarea detenției preventive: pericolul de a se ascunde (a se vedea *Stögmüller v. Austria*, hotărâre din 10 noiembrie 1969, Seria A nr. 9, § 15); când există riscul că acuzatul, în caz că este eliberat, va întreprinde măsuri care ar prejudicia administrarea justiției (a se vedea *Wemhoff*, citată mai sus, § 14); fie va comite alte infracțiuni (a se vedea *Matznetter v. Austria*, hotărâre din 10 noiembrie 1969, Seria A nr. 10, § 9); fie va cauza dezordine publică (a se vedea *Letellier v. France*, hotărâre din 26 iunie 1991, Seria A nr. 207, § 51).

78. În ceea ce privește pericolul ca un acuzat să se ascundă, Curtea a constatat că acesta nu poate fi evaluat numai în baza severității sentinței pe care acesta o riscă. În special, riscul de a se ascunde trebuie să fie evaluat în contextul factorilor care au legătură cu caracterul persoanei, valorile sale morale, locuința sa, ocupația sa, bunurile sale, legăturile familiale și cu toate tipurile de legături cu statul în care el este urmărit (*Becciev v. Moldova*, nr. 9190/03, § 58, 4 octombrie 2005).

79. În ceea ce privește pericolul ca persoana acuzată să influențeze buna desfășurare a procedurilor, acesta nu este un motiv pentru detenție care poate fi invocat *in abstracto*, ci trebuie să fie susținut prin probe bazate pe fapte (*Trzaska v. Poland*, nr. 25792/94, § 65, 11 iulie 2000).

(b) Aplicarea principiilor de mai sus în această cauză

80. De la început Curtea notează că motivele pe care instanțele judecătorești și-au întemeiat deciziile cu privire la arestarea preventivă a reclamantului și prelungirea detenției acestuia s-au limitat, în mare parte, la parafrizarea motivelor de detenție prevăzute de Codul de procedură penală, fără însă a explica cum acestea se aplică în cauza reclamantului (a se vedea paragrafele 29, 33-35, 38-40, 43, 47 și 49 de mai sus). Prin urmare, Curtea consideră că această cauză poate fi diferențiată de cauzele citate mai sus - *Sarban și Becciev v. Moldova*, în care Curtea a constatat violarea articolului 5 § 3 al Convenției, din motivul de lipsă de motive relevante și suficiente în deciziile instanțelor judecătorești naționale.

81. În continuare, Curtea constată că instanțele judecătorești naționale nu au examinat în mod corespunzător argumentele reclamantului aduse în sprijinul eliberării sale. În special, instanțele judecătorești naționale nu au examinat suficient argumentul reclamantului, că era mică probabilitatea ca el să se ascundă, având în vedere că soția lui era însărcinată, aparent tratând acest argument ca irelevant legalității detenției (a se vedea paragrafele 38 și 40 de mai sus). În această privință, Curtea reamintește că pericolul ca un acuzat să se ascundă trebuie evaluat cu referire la un număr de factori care au legătură cu caracterul persoanei, valorile sale morale, locuința sa, ocupația sa, bunurile sale, legăturile familiale și cu toate tipurile de legături cu statul în care el este urmărit (*Becciev*, citat mai sus, § 58, 4 octombrie 2005). Totuși, în această cauză, instanțele judecătorești naționale nu au evaluat în mod adecvat legăturile reclamantului cu Republica Moldova. Este adevărat că instanțele judecătorești naționale au examinat faptul dacă reclamantul avea adresa permanentă în Republica Moldova și că existau probe contradictorii în această privință. Curtea reamintește, însă, că o simplă absență a unui domiciliu permanent nu creează în mod automat pericolul că el se va ascunde (*Sulaoja v. Estonia*, nr. 55939/00, § 64, 15 februarie 2005). Mai mult, Curtea notează că instanțele judecătorești naționale nu au examinat argumentul reclamantului, potrivit căruia el era gata să predea pașaportul său drept garanție că el nu va pleca din țară (a se vedea paragraful 38 de mai sus). În mod similar, în motivarea instanțelor judecătorești naționale nu s-a făcut nicio referință la probe în sprijinul constatării că reclamantul intenționa să se ascundă în Transnistria.

82. În final, Curtea remarcă cu o îngrijorare serioasă faptul că trimiterea la jurisprudența sa în fața instanțelor judecătorești naționale era considerată drept o încercare de subminare a desfășurării normale a procesului la nivel național (a se vedea paragraful 46 de mai sus).

83. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că motivele pe care s-au bazat Judecătoria Buiucani și Curtea de Apel Chișinău în deciziile lor privind arestarea reclamantului și prelungirea acestuia nu erau „relevante și suficiente”, și că, prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției.

III. PRETINSE VIOLĂRI ALE ARTICOLULUI 5 § 4 AL CONVENȚIEI

86. În sfârșit, reclamantul s-a plâns de echitatea procedurii de arestare preventivă, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției. În special, el a declarat că nu a avut acces la partea din dosarul penal, care conținea probe prezentate de procuror în susținerea deciziei de a-l menține pe reclamant în stare de arest. De asemenea, el s-a plâns de faptul că instanțele judecătorești naționale au refuzat să audieze probele lui S.F. în calitate de martor, precum și procesul-verbal al percheziției efectuat la domiciliul său la 4 mai 2007, cu violarea principiului egalității armelor. Articolul 5 § 4 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

84. Guvernul a declarat că instanța de judecată a respins corect cererea reclamantului privind examinarea probelor lui S.F. în calitate de martor, precum și procesele-verbale privind percheziția ca irelevante.

85. În continuare, Guvernul a susținut că reclamantul nu a depus plângerea privind lipsa accesului la dosarul său la instanțele judecătorești naționale și că, prin urmare, această parte a cererii trebuie să fie respinsă pe motiv de neepuizare a căilor interne de recurs.

86. Reclamantul a contestat argumentele Guvernului. În special, el a susținut că nu a obținut acces la toate documentele relevante legate de detenția lui.

87. Curtea notează că această pretenție este legată de pretenția examinată mai sus și, prin urmare, trebuie să fie de asemenea declarată admisibilă.

88. Curtea notează că a conchis deja că procedura *habeas corpus* în această cauză a fost mereu vădit deficientă, având în vedere cerințele articolului 5 § 3 al Convenției și neacordarea prin procedura *habeas corpus* a unei revizuri independente a justificării oferite de procuratura în sprijinul detenției continue a reclamantului. Prin urmare, Curtea consideră că nu se cere o examinare separată a pretenției reclamantului formulate în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

92. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciul

89. Reclamantul a pretins EUR 30,000 cu titlu de prejudiciu moral.

90. Guvernul a declarat că suma pretinsă de reclamant cu titlu de prejudicii morale era vădit excesivă. Acesta a citat cauza *Sarban*, pe care s-a bazat reclamantul mai devreme și în care Curtea a acordat EUR 4,000 cu titlu de prejudiciu moral. În această privință, Guvernul a subliniat că, spre deosebire de cauza *Sarban* în care Curtea a constatat violarea articolului 3 al Convenției, aceasta cauză se referea doar la articolul 5 al Convenției. Prin urmare, suma acordată cu titlu de prejudicii morale trebuie să fie redusă.

91. Curtea consideră că nu există o legătură causală între violarea constatată și prejudiciul material pretins; și, prin urmare, respinge această pretenție. Pe de altă parte, ea acordă reclamantului EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

92. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 4,000 cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața instanțelor judecătorești naționale și în fața Curții. Avocatul reclamantului s-a referit la contractul de reprezentare și la Recomandarea Baroului Avocaților din Republica Moldova, aprobată de Consiliul Baroului Avocaților din Republica Moldova la 29 decembrie 2005, prin care se stabilea onorariul perceput pentru o oră de lucru. Totuși, aceste documente nu au fost prezentate Curții. Avocatul reclamantului a mai prezentat lista orelor petrecute la pregătirea cauzei în fața Curții (care atinge 54 de ore).

93. Guvernul a considerat aceste pretenții nejustificate. El a declarat că reclamantul nu și-a întemeiat pretențiile sale. În special, el nu a prezentat contractul de reprezentare sau Recomandarea Baroului Avocaților din Republica Moldova. El a contestat de asemenea necesitatea de a pregăti cererea și observațiile în fața Curții timp de 24 și, respectiv, 21 de ore.

Potrivit Guvernului, practica general acceptată era de a petrece nu mai mult de 3-4 ore la studierea cauzei și pregătirea cererii în fața Curții și 6-10 ore la pregătirea observațiilor. De asemenea, Guvernul a menționat că în 2008 în Republica Moldova salariul mediu era de 2630 lei, și suma pretinsă de către reclamant cu titlu de costuri și cheltuieli era nereală și excesivă.

94. Potrivit jurisprudenței Curții, reclamantul are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor doar dacă s-a demonstrat că acestea au fost

necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. În această cauză, luând în considerație documentele pe aflate în posesia sa și criteriile de mai sus, Curtea respinge pretenția cu titlu de costuri și cheltuieli în cadrul procedurilor naționale și consideră rezonabil de a acorda suma de EUR 2,000 pentru procedurile în fața Curții.

C. Dobânda

99. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibile pretențiile formulate în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției în privința detenției ilegale între orele 12.15 și 16.00 la 22 iunie 2007 și pretențiile formulate în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4 al Convenției, iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției
4. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției;
5. *Hotărăște*:
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:
 - (i) EUR 2,000 (două mii euro) plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu moral;
 - (ii) EUR 2,000 (două mii euro) plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 8 februarie 2011, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier Președinte

Nicolas Bratza